

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodire

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Sermo diui Ephræm diaconi, de laudibus S. Ioseph Patriarchæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

SERMO DIVI EPHRÆM, DIACONI ECCLESIAE EDISSENÆ, DE LAUDIBVS SANCTI IOSEPH Patriarchæ, Ambrosio Camaldulensi interprete. Extat in operibus eius. Nos eum in capita distinximus.

Decemb. ut
vt quibus
dā placet.
Cap. I.

Ioseph, ty-
pus Christi.

DEVS Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, Deus magne atque admirabilis, qui etiam elegisti semen sanctorum seruatorum tuorum diligentium te, largire, clementissime, vt fluant in me gratia tua fluentalargissima, quō dignè valeam præclarum ac maximum præbere spectaculum pulcherrimi atque castissimi Ioseph: qui semper baculus fuit, cui inniteretur patriarchæ Iacob profunda & veneranda senectus. Hic enim profectò, hic sanctus puer à prima statim ætate, Christi & primum, quo ad nos ex Virgine prodijt: & secundum, quo summo pauore concutier omnia, signauit aduentum. Ita-

Item pudicitia fons & victor libidinis, is dicitur.

Gen. 37.

Ibidem.

Matt. 21.

Gen. 37.

Ibidem.

Ibidem.

Gen. 41.

Ibidem.

Act. 11.

Gen. 42.

que, charissimi mei, à Christo dilecti fratres, constantes & alacres animo simus, vt honestissimi pueri facta tam grandia, suspensis mentibus inspicere atque audire possimus. Equidem, fratres mei, hunc adolescentulum non modò honestissimum dixerim, sed omni dignissimum admiratione, pudicitia fontem, victoremque libidinum, actrophæum mirabile de hoste referentem. Vndè & futuri illius Saluatoris aduentus figura præcessit. Quisque igitur abiciat ex animo omnem terrenarum rerum curam, & cum desiderio suscipiat dulcia carmina. Sunt enim spiritalia cantica, quæ latificant animam. Sicut enim Dominus noster de sinu Patris, vt nos omnes redimeret, missus est: ita & puer Ioseph à patre directus est, vt suos reuideret fratres. Et quemadmodum illi, simul atque inspexerunt appropinquatem Ioseph, coeperunt aduersus eum cogitare nequitiam, & quidem cum illis pacem à patre perferret: ita & Iudæi duro semper corde, mox vt Saluatorem viderunt, dixerunt: Hic est hæres, venire, occidamus eum, & nostra erunt omnia. Et sicut fratres Ioseph dicebant: Occidamus eum, & euademus somnia ipsius: ita & Iudæi: Venite, inquit, occidamus eum, & obtineamus ipsius hæreditatem. Ioseph fratres comedentes vendiderunt, quem proposito & voluntate necauerant: eodem modo Iudæi execrabiles, Pascha manducantes, Saluatorem occiderunt. Descensus in Aegyptum Ioseph, Saluatoris signat ad nostra descensum. Sicut autem Ioseph intra thalamum inclusus, omnem peccati vim magno vigore calcavit, atque aduersus Aegyptiam dominam suam, coronas victoria clarissimas retulit: ita & Dominus ac Saluator animarum nostrarum ad inferni claustra descendens, dextera sua omnem illic atrocissimam mortis, & eatenus inuicti tyranni potentiam strauit, atque destruxit. Quoniam verò peccatum superauerat, Ioseph in carcerem seruandus includitur, donèc tempus coronæ percipiendæ veniret: ita & Dominus, vt peccata mundi omnia tolleret, in monumento reponitur. Ioseph biennij tempus egit in carcere, magna ibi cum requie ac libertate versatus: & Dominus noster triduum in inferno permanfit, vt potens, & corruptione intactus, Iulii Pharaonis Ioseph placidè ex carcere, vt verissimus Christi typus, educitur, ac somniorum fidelis interpres futuram frugum vbertatem facillè signat: at verò Dominus noster ex mortuis propria virtute surrexit, inferni spolijs captis, reconciliationem nostram Patri offerens suo, resurrectionemque prædicans, & æternam vitam. Ioseph, accepta super omnem Aegyptum potestate, in curru Pharaonis sedet: Rex autem noster ante secula, atque Saluator, ascendens in nube lucida in cælum, ad dexteram Patris cum gloria sedet, vt potè vnigenitus filius. Cum verò in Aegypto regnaret Ioseph, accepta contra inimicos suos potestate, adducuntur spontè illius fratres ante eius solium, quem addixerant neci: ingrediunturque cum metu ac tremore, vt adorent in conspectu eius, qui ab illis in mortem venditus fuerat: & cum timore pròcidunt coram Ioseph, quem super se regnare noluèrant. Agnitis verò ille fratribus suis, vno verbo ostendit homicidas. Quod illi audfetes, attoniti, & patiore perterriti steterunt, obtutibus humi depressis, confusione pleni, & loqui minimè audentes, neq; omnino quicquā habentes, quod in ex-

SURI

qber

Iobai

RVIII

5

Remittite me ad Iacob patrem meum. Nolite, obsecro, spernere lachrymas meas, sed patri me restituite.

Cap. 3.
Gen. 37.
In lacum à
fratribus in-
ijciur.

Hæc illo per Deum patrum adiurante, fera illa belluæ continuo in lacum eum iniecerunt, neque Deum metuentes, neque eius adiuratione ad reverentiam moti, & quidem cum ille singulorum vestigia stringeret manibus, & fratrum pedes rigaret affatim lachrymis, clamans, ac dicens: Fratres mei, miseremini mei. Iniecit autem Ioseph in lacum solitudinis, amarissimis lachrymis, miserabilibusq; lamentis atque gemitibus, seipsum unâ & Iacob patrem desebat, lachrymansque & trahens ex alto corde longa suspiria, dicebat: Inspice, pater Iacob, quæ filio tuo contigere. Ecce enim in lacum missus sum veluti mortuus. En ipse præstolaris meum ad te reditum, pater, & ego nunc in lacu iaceo tanquam homicida. Dixisti mihi, pater: Perge ad visitandos fratres tuos cum pastoribus, & ad me cum celeritate revertere: Sed ecce isti veluti immanissimi lupi effecti sunt, & me abs te separarunt, honestissime atque amabilis pater. Non iam adspicis faciem meam, neque vocem audis, neque ultra super me innititur tua sancta & veneranda senectus. Non iam ego vicissim intueor sacram dulcemq; canitiem tuam, quoniam sepulto mortuo me-

Deflet se &
patrem suum.

lucior non est conditio mea. Desce, pater, filium tuum, & te filius vicissim deplorat, quia ita à puero separatus sum à facie tua. Quis dabit mihi loquentem columbam, ut profecta hinc annunciet senectuti tuæ gemitum meum? Defecerunt, dulcis pater, & lachrymæ, & gemitus, voxque ipsa penitus elanguit, nec est qui adiuret. O terra, ô terra, quæ clamasti ad Deum sanctum pro Abel iusto iniuste perempto, sicut tradiderunt nobis aui, ac parentes, quod scilicet terra clamaverit propter sanguinem iusti: ipsa nunc quoque clama ad Iacob patrem meum, apertè illi indicans, quæ mihi à fratribus acciderunt.

Gen. 4.

Cap. 4.

Vt autem iniecerunt Ioseph in lacum funesti illi, sederunt ut comederent omentes, ac biberent: ac veluti exultantes victores fugatis hostibus, & capta præda, ita illi nimio cum gaudio discubere. Cum verò læti atque gestientes manducarent ac biberent, leuantes oculos, viderunt negociatores Ismaëlitas venientes, qui pergebant in Aegyptum, camelos ducentes, qui aromata ferrent, dixeruntq; adinuenim: Multo nobis melius est, venundare Ioseph peregrinis negociatoribus istis, ut profectus hinc, in aliena regione moriatur, nec sit manus nostra super fratrem nostrum.

Gen. 37.

Diuenditur
mercatoribus
Ismaëlitis.
Gen. 37.

Eduxeruntque Ioseph de lacu fratrem suum, tanquam fera belluæ, acceptoq; precio vendiderunt mercatoribus, non patris sui moerore considerantes, cui curam ingentem angoremque iniiciebant. Illis verò iter agentibus, contigit ut deuenirent in locum Hippodromi, vbi sepulta est Rachel. Illic enim defuncta erat, cum rediret Iacob de Mesopotamia. Vbi autem vidit Ioseph sepulcrum Rachel matris suæ, accurrens cecidit supra monumentum, extollensque vocem suam, ingemuit

Deflet casum suum S. Iosephus super tumulum matris suæ Rachel.

lachrymans, & clamauit in amaritudine animæ suæ, dicens: Rachel, Rachel mater mea, exurge de puluere, & inspicie Ioseph filium tuum, quem dilexisti, ac vide quid illi contigit. En ipse captiuus in Aegyptum abducitur, traditus quasi maleficus in alienorum manus. Fratres mei omnino nudatum vendiderunt in seruum, & pater Iacob ignorat, quomodo proditus sum. Aperi mihi, mater mea, & suscipe me in sepulcro tuo. Fiat tumulus tuus, vnus mihi ac tibi lectulus. Suscipe, mater, filium tuum, nè violenta pereat necesse. Accipe me, mater, qui subito Iacob patre destitutus sum, sicuti & tuo mater cõtubernio à puero priuatus sum. Audi, mater dulcis, gemitum cordis mei, grauemque ciularum, & me in tuo monumento suscipe. Non enim iam sustinent oculi mei lachrymarum imbres, neq; anima mea gemitibus sufficit. Rachel, Rachel, non audis vocem Ioseph filij tui? En vi abducor, & me suscipere non vis? Iacob vocaui, nec audiuit vocem meam. Ecce rursus & te voco, & ne tu quidem audis me. Hic, hæc supra tuum tumulum moriar, nè in alienam regionem quasi malefactor aliquis ducar.

Cap. 5.

Ismaëlitas
suspiciantur
eum artem
magicam
exercere.

Vbi verò omnes simul adspexerunt Ismaëlita, qui emerant Ioseph, illum ita currisse, ac super tumulum Rachel matris suæ in faciem corruisse, dixerunt adinuenim: Adolefscens iste prestigias artis magicæ in nos exercere vult, ut manus nostras possit effugere, nobisque ignorantibus euanescere. Compræhendamus eum igitur, & fortibus nexibus confringamus, nè nobis magijs suis auferat visum. Accedentes itaque ad illum, frementesq; dixerunt: Surge iam, atque magicam exercere desiste, nè te supra tumulum hunc percutientes, auri, quod pro te dedimus, iacturam

SURI
q ber
Nobel
RVIII
5

facturam patiamur. Postquam verò surrexit, viderunt omnes illius faciem lachry-
mis ac gemitibus nimis adustam, cœperuntque singuli modestè illum rogare, di-
centes: Cur fles? Quid lachrymis manas? Magno enim mœrore detineris, ex quo
sepulcrum istud vidisti, cum esses in huius Hippodromi via. Itaque abiecto metu,
confidenter nobis eloquere, quod sit opus tuum, cur itè venditus sis. Pastores
autem illi, cum te venderent, nobis ità dixerunt: Cautè illum obseruate, nè forte in
tra diffugiat à vobis: insontes sumus nos: ecce enim prædiximus vobis. Itaque di-
ligenter expone, cuiusnam sis seruus, pastorum, ne illorum, an liberi alicuius: cau-
tumque edicito, cur ità flebiliter, tantoque cum affectu ac studio supra tumulum
istum cecidisti. Nos nempe te emimus, dominiq; tui sumus: vt seruus igitur noster
ita omnia nobis ediffere. Nam cui ea magis pandere debes? Nostri iuris cum sis,
et negere vis, negligentibus nobis, vt pastores illi prædixerunt? Verùm dic nobis
operè, oramus, cuiusnam sis, quod sit opus tuum, bonoque esto animo: vidèris enim
liber. Non te vtremur vt seruo, sed tanquam fratre, aut charissimo filio. Nanq; cer-
nimus in te maximam libertatem, atque in statu honesto ingentem disciplinam:
dignusque profectò es etiam Regi ad stare, & cum magnatibus honorari, ô iuuenis.
Quippè hic decor tuus te & nunc honestissimum reddit, paulò post liberum, ac tui
iuris faciet esse, erisq; noster amicus, & in primis familiaris in terra, ad quam te du-
cimur vt iteris & gaudeas. Quis enim huiusmodi non cupiat puerum, oculorum
specie ingentem, & ingenuitate sapientiaque præstantem?

Respondens autem Ioseph, inter suspiria & gemitus, dixit eis: Neque seruus
quam fui, neq; fur, neque magus, nec vllò quidem scelere meo in manibus ve-
stris venditus sum: sed filius vnice dilectus patri meo fui. Porro pastores illi fra-
tres mei sunt, misitque me pater videre eos, vt sese haberent: quippè indulgentissi-
mus pater illorum cura macerabatur. Aliquanto enim diutius illic inter montes
morati erant: cuius rei gratia me ad videndum illos miserat pater. At illi zelo ma-
gno, invidiaque contra me concitati, me vobis in seruum vendiderunt, auulsam à
sinibus & visceribus patris, minimè ferentes tanta in me paternæ dilectionis indi-
cia. Sepulcrum verò istud, matris meæ est. Nam cum ex Charran migraret pater
meus, vt abiret in locum, vbi nunc habitat, hinc transitum habuit, atque in eo itine-
re mortua est mater mea, & in hoc tumulo, quem cernitis, sepulta. Ista cum illi au-
dissent, lachrymati sunt, vicem illius miserantes, dixeruntque ei: Noli timere, ad-
ulescens: ad summum enim honoris prouehendus, modò proficisceris, Aegyptum
ingrediens: nempe enim effigies tua, tuæ ingenuitatis index est: immò nunc me-
more esto animo, fratrum insidijs atque inuidia liber, qui te vendiderunt nobis.

At verò fratres Ioseph, vbi illum vendiderunt, allato hireo, ac macato, tunicam
eius fodantes sanguine, miserunt patri, dicentes: Hanc in montibus iacentem in-
uenimus, ac continuò cognouimus Ioseph fratris nostri esse vestem, omnesque in
mœrore sumus illius gratia. Quamobrem hanc ad te mittimus tunicam Ioseph
vratam, pater, cum fratrem nostrum minimè inuenimus. Agnosce igitur & ipse,
si filij tui est: omnibus quippè visum est, hanc esse Ioseph. Cum vidisset autem Ia-
cob tunicam Ioseph, amaro cum gemitu & eiu latu exclamauit, dicens: Tunica Io-
seph filij mei est, fera pessima deuorauit filium meum: amaroque animo inter lu-
tus & intolerabiles gemitus dicebat: Cur ego pro te, fili, magis deuoratus non
sum? Vt quid mihi non continuò occurrit bellua, vt satiata carnibus meis, te, fili
dilectissime, reliquisset illa sum? Quarè me magis non discepsit & dilaniauit, cibis
que illi factus non sum, miser? Væ mihi, væ mihi: disrumpuntur viscera mea pro-
pter Ioseph. Deficite plorantes oculi mei, & caliginem obducite semper: ecce
tunica tua in alium me impellit gemitum, fili, est enim integra. Itaque non
te fera, puto, deuorauit, dulcis fili, sed humanis profectò manibus & exutus, & oc-
clusus. Nam si, vt fratres tui aiunt, cõsumptus à bestia fuisses, tunica vtique tua per
pennis disscissa esset. Neq; enim fera prius exuere sustinisset, ac tunc demùm exatiari
carnibus tuis, fili. Rursùm si prius exuisset, ac demùm deuorasset, tunica tua sangui-
ne cõsoluta non esset. Non scissuræ vnguium in tunica, non dentium sunt vlla vesti-
gia. Vnde igitur sanguis? Si autem fera, quæ comedit Ioseph, ità sola fuit, quo pacto
hæc omnia perpetrare potuit? Hic igitur mihi deserto ac destituto luctus, hic ge-
mitus est Ioseph lugeo, & tunicam desleo. Duo lti luctus, duo gemitus, acerbissimi-
que ploratus, Ioseph, atque tunica. Quomodo enim ille exutus est? Moriar ecce,
Ioseph

ULLS

Cap. 6.
Ioseph illis
sapietere
sondet.

Gen. 37.
Ismælitæ
cuius vicem
miserantur
cumque cõ-
solantur.

Cap. 7.
Gen. 37.

s. Iacob lu-
get filium
suum.

Facile con-
iicit non à
fera, deuo-
ratum esse.

Ioseph fili mi, mea lux, meumque firmamentum, & tunica tua mecum descendet in infernum. Nolo enim iam Solis radios absque te cernere, fili mi Ioseph. Deficiat anima mea cum anima tua, Ioseph lux mea.

Cap. 8.

Interea Ismaelita sumentes Ioseph, magno studio illum in Aegyptum deduxerunt, existimantes ob eximiam adolescentis formam pecunias plurimas a quouis principibus sibi conferendas. Iphis autem per medium ciuitatis pratercuntibus, ecce Phutiphar illis continuo occurrit, intuitusque Ioseph, percontatus est eos, dicens: Dicite, negociatores, vnde est hic adolescens? Non enim vobis similis est: omnes nanque vos Ismaelita estis: hic autem formae honestate praecellit. Qui re-

Gen. 39.

sponderunt: Nobilissimus omnino, plenusque prudentiae est. Dato igitur precio, quantum illi postulauerant, summo affectu emit ab eis Ioseph. Et cum introduxisset domum, inuestigabat, quanam fuisset eius educatio. At vero ille a sancto semine iusti Abraham, Isaac & Iacob nihil degenerans, proficiebat virtute, magna-
Insigne studium pudicitiae S. Ioseph.

que constantia in domo domini sui, ac de die in diem pudicitiae virtutem, ad specum ac verbo magis magisque tuebatur, habens ante oculos iugiter Deum sanctum, cuncta superne inspectantem, Deum patrum suorum, qui illum ex lacu & morte, atque ex fratrum eripuerat scelere. Verum ipsius cor iugiter contristabatur, ac moerebat pro sancto patre suo Iacob. Animaduertens autem dominus eius constantiam iuuenis, atque grauitatem, summamque disciplinam & gratitudinem, omnia, quae possidebat, Ioseph pulcherrimo, tanquam charissimo filio, tradidit gubernanda: neque quicquam aliud nouerat dominus, nisi panem solummodo, quo vesceretur. Sciebat enim Ioseph esse fidelissimum, expertusque erat rem suam ac omnem substantiam, sub manibus illius in dies augeri. Porro domina ipsius cum vidisset Ioseph singulari pulchritudine praeditum, vulnerata est acri amoris iaculo, vesaniaque diaboli, & vehementi cupidine dormire cum illo cupiebat, honestissimumque adolescentem, ac pudicitiae fontem, in foueam turpitudinis ardebat impellere, innumeras artes, variosque ornatus excogitans, ac nullis omnino sumptibus parcens. Nam horis singulis mutabat amictum, faciemque stibio ac fucis varijs pingens, & crinibus aurum inferens, atque impudicis nutibus subridens, castissimos tentabat iuuenis oculos. Putabat nimirum infelix, huius illecebris sancti animum facile illaqueari posse. At vero Ioseph, timore Dei vndique septus, ne simplici quidem ad specum in illam intuebatur. Postquam vero illa animaduertit artes suas & ornatus insignes nihil iusto praeualere, maiore flagrabat cupiditatis ardore, ac sollicitudine anxia, quid ageret ignorabat. Cogitabat procacibus verbis illum ad ignominiae opus hortari, obseruans tempus, quo illi, velut aspis insaniens, impudicitiae virus infunderet: impudentique facie dicebat ad Ioseph: Dormi mecum, nihil omnino formidans. Audacter mecum congre-
Precatio eius ad Deum.

Gen. 39.

edere, vt & ego specie tua affatum fruam, & tu vicissim mea satieris pulchritudine. Cubilia multa nobis ad hoc opitulantur. Habes tu liberam totius domus potestatem: nullus omnino ingredi praesumat ad nos, neque nostrum impedire lectetum. Itaque accede ad me, mecumque imple desiderium: valde enim vror concupiscentia tui.

Cap. 9.

Ad haec lapis ille adamantinus, & animo, & corpore inuiolabilis perstitit, atque in tanta procella immobilis mansit. Caterum timore Dei cuncta repellens ignea libidinis iacula, decora congruaque sibi honestate ab se illam diuinis verbis arcebat, ita illi dicens: O mulier, istud quidem scelus implere minimè conuenit tecum, quae domina mea es. Deum enim quidem timeo. Ecce autem & dominus meus omnia tradidit mihi, quae sibi & domi, & foris sunt: neque est aliquid, quod sub manu mea non sit, praeter te. Quam igitur iniquum esset, tãtam vim dilectionis talis domini prodere, qui me ita dilexit? Quomodo possum coram Deo, qui scrutatur corda & renes, huiusmodi facinus exequi? Haec sancta verba dicebat Ioseph horis singulis ad dominam suam, corripiens, admonens, increpans, culpans. Verum nihil diuinum mulieris auris admittebat, maioreque turpitudinis flagrabat ardore, & insita magis vrebatur obscenitate libidinis, obseruabatque per momenta tempus reperire idoneum, quo castissimum iuuenem impudicè violare posset. Videns autem Ioseph mulierem adeo impudèter atque immaniter, ceu feram, super se irruere, vt animum suum, corpusque corrumperet, leuauit oculos suos ad Deum patrum suorum, assidueque orabat altissimum, dicens ita: Deus Abraham, Isaac & Iacob

Eam fortiter a se repellit castissimus iuuenis.

Psal. 7.
Heb. 4.

Precatio eius ad Deum.

SURI

qber
nobel

RVIII

5

Jacob, Deus magnè atque terribilis, èrue me ab hac fera pessima. Eccè enim ipse adspicis, Domine, mulieris infaniã, quomodò me in occulto occidere per flagitium cupit, vt vnã secum moriar in peccatis, & prorsùs separet à Jacob patre meo. Liberrime, Domine, de morte, & ab iniustis fratribus meis: libera me nunc quoquè ab infante fera ista, nè operibus nequam alienus efficiar à patribus meis, qui vehementer ac piè dilexerunt te, Domine. Atque ex alto corde trahens longa suspiria, Jacob iterum appellabat, cum lachrymis dicens: Ora, pater, ipse pro filio tuo Ioseph, quoniam vehemens aduersùm me concitatur bellum, quod me à Deo separet possit. Istud mulieris bellum longè atrocius est, quàm quod mihi fratres mei inferre voluèrunt. Illud necabat corpus, hoc separet à Deo animã. Scio equidem, dulcissime mi pater, quoniam orationes tuæ pro me ad Deum sanctum ascendunt, atque ideò ex lacu mortis ereptus sum. Et nunc rursùs exora altissimum, vt me ab hac èruat fera, quæ filium tuum perdere nititur: cui neque in oculis verecundia, neque in corde timor Dei est: nè, sicuti finibus tuis destitutus corporaliter sum, ita & ab animo alienus efficiar. Profectus sum ad fratres meos, factique sunt vt bellua, & vtriusque lupi abs te auulserunt, pater sancte: & in Aegyptum deductus sum in manibus aliorum, & eccè rursùs fera alia occurrit mihi. Fratres quidem in deserto interimere me voluèrunt: hæc autem in cubiculo me discerpere inquit. Ora, pater dulcissime, pro me filio tuo, nè coram Deo & patribus meis moriar.

Cum autem verbis domina suæ parère nolisset, quæ illum singulis horis urgebat, ac relictis apertis immitis illi, omni pudore abiecto, imminabat, obseruauit ipsa tempus, quo illum in thalamo solum inueniret, sicque peccatum consummaret. Vno vero illum in lectulo suo, vt cupiebat, deprehendit, accedens impudenter, ipsum ad se conabatur attrahere, nequitiamque perpetrare. Ille autem admiratus mulieris impudentiam singularem, continuo extra domum cursu exiit: ac sicuti aquila, cum accipies viderit, alis cæli celsitudinem penetrat: ita & Ioseph ex his rebus fugit, nè vel dicto, vel facto vulnus exciperet: inque illius manibus pallium laqueus, diaboli laqueos fugit. Videns autem mulier illum ita effugisse, magno in mœrore erat: iamque plectere iustum cogitabat, accusare illum turpitudinis apud virum volens, vt eo comperto, vir eius zelotypo furore succensus, interimeret Ioseph, illud simul secum reputans: Multò mihi melius est, vt Ioseph moriatur, vt vel sic requie fruar. Non enim fero tantum pulchritudinis in domo mea per momenta conspicerè, cum frui ipsa vel clam, aut palàm eximia iuuenis specie nequeam. Vocatis itaque seruis & ancillis suis, ait: Scitis quid admiserit in me puer Hebræus, quem constituit vir meus super domum suam? Voluit mecum impudenter congredi. Non sufficit illi potestas omnis domus nostræ, nisi me quoque separet à viro meo conaretur. Sumptamque Ioseph tunicam ostendit viro, probro illi dicens: Adduxisti eccè puerum istum Hebræum, vt contumeliam inferret, illud eretq; mihi vxori tuæ. Scis tu, domine mi, quòd pudica sum: atque ideò annunciant tibi. Auditus huiusce calumnijs vir eius, vxoris verbis protinùs eredit, ita effluenter: iratusque iussit continuo vinciri Ioseph, & in domum carceris mitti, s. Ioseph

Cap. 16.

Gen. 39.

Fugit Ioseph relicto pallio in manibus adultæ.

s. Ioseph

falso delatus, mittitur in carcerem.

Gen. 39.

Ibidem.

Cap. 11.

Gen. 40.

Post hæc peccauerunt Pharaoni pincernarum princeps, ac magister pistorum, iussu Rex vtrunq; in carcerem trudi. Porro Ioseph ministrabat illis. Cum autem illi carceri dederetur, post dies aliquot viderunt ambo somnia, qd eis breui euentum esset, presignantia. Ioseph aut sanctus, minister cum esset, consuetò ingressus ad eos, aduertit ambos mœstos ac tristes: & cum mœstitiæ causam percontaretur, dixerunt: Somnia vidimus, nec est qui ea nobis exponat: ideòq; in mœrore sumus. Dixit autem eis: Istud quidè Dei est, obscura quæq; referare timètib; eum. Dicite mihi somnia vestra, vt ea vobis per me Deus meus aperiat. His auditis, pincerna.

ULLS

Exponit
pincernarū
& pistorum
præfectis
sua somnia.

cernarum & pistorum principes dixerunt somnia Ioseph, quæ viderant ambo. Ioseph autem paucis verbis exposuit eis exactissima fide, quæcumq; illis à Rege euentura erant, vt postmodum rei probauit euentus. Nanque pincernarum principum honori suo, officioq; restituit: pistorum verò magistrum tradidit morti. Cumque pincerna ventura prædiceret, orabat eum, dicens: Memento mei coram Pharaone, Regique de me celeriter suggere, vt me hinc educat. nihil enim peccavi, neque mali quippiam feci: sed absque causa iniectus in domum carceris sum. O semen electum atque beatissimum, quid à mortali homine subsidiū quæris? Omissio Deo, hominem rogas? Certè expertus es auxilium Dei, quādò etiam pudicitia tunicam intactam, inuiolatamq; seruasti. Cur, oro, castitatis liliū, deficis animo, cum Deus tibi regnum gloriamque prouideat? Quo autem tentationem fortius toleras, eo illustrior tibi corona victoriæ contextitur. Vt autem, iuxta quod prædixerat Ioseph, impleretur somniorum vtriusque solutio, post triduum fecit Pharao conuiuium omnibus optimatibus suis, recordatusque inter epulas pistorum magistrī, & pincernarum principis, alterum quidem in priorem restituit gradum, alterum verò tradidit morti.

Ibidem.

Cap. 12.
Gen. 41.

Educitur e
carcere, &
Regi som-
nia exponit

Cum verò oblitus esset pincerna interpretis sui, per Dei prouidentiam post duos annos vidit Pharao somnia magna, quæ sapientiam omnium Aegyptiorum, omniumque magorum artem omnem, intelligentiamque transcendere. Expectantes autem Pharao, sapientes omnes accersit iussit: quibus cum somnium annuntiasset, nemo vim somnij explicare valuit. Rege itaque mœrente, curisque confecto, nunciavit ei pincernarum princeps omnia de Ioseph. Eis auditis, Pharao gauisus est gaudio magno, iussitque continuo illum ad se adduci. Et cum processisset ex carcere, dixit illi Pharao coram optimatibus suis: Audiui dete, quod vir sapiens, & prudentissimus sis, & qui somnia obscura interpretari noueris. Respondit autem Ioseph Pharaoni: Indultoris sapientiæ Dei est exponere somnia. Dixit autem Pharao somnia sua coram Ioseph, & omnibus magnatibus suis: audiuitque continuo somniorum expositionem ex ore Ioseph, veluti ex ore Dei. Suspectus Pharao ad tantam adolescentis sapientiam, excellensque consilium, (siquidem illi consuluerat, virum vnum constituere sapientem atque intelligerem, vt Aegypti frumenta colligeret: futuram quippe famem ingentem dicebat: vt haberentur fruges plurimæ in tempus pressuræ seruatae) ait ad illū: Te ipsum constituam hodiè super omnem Aegyptum, qui tale consilium reperisti: atque ad tuorum imperiū & Aegyptus, & omnis domus mea disponetur. Tunc imposuit illum in currum suum, omnesque magnates partim antecedeabant currum, partim circundabant eum, vnà pergentes, maximè cum ex ore Pharaonis accepissent, secundum esse illum Aegypti Regem. Videns autem Phutiphar, qui Ioseph prius in carcerem miserat, mirandum spectaculum, quod sedisset Ioseph in Pharaonis curru, timuit valdè, sensimque se ex medio principum subducens, cursu in domum suam cum metu maximo se recepit, & aperiens os suum, ait vxori: Vidisti, ô mulier, signum mirabile & insperatum, ex quo timor nobis magnus incumbit: Ioseph enim ille, qui quondam noster fuerat seruus, dominus noster effectus est, totiusque Aegypti. Et ecce cum gloria Pharaonis inuehitur curru, & tanquam Rex honoratur ab omnibus. Ego autem cum illius ferre nequirem ad spectus, sensim me subripui, clamque discessi.

Ibidem.

Fit prin-
ceps totius
Aegypti.

His compertis, vxor viro rem aperuit, ita dicens: Notum sit tibi hodiè peccatum meum, quod ego admisi. Ego sum, quæ pulcherrimū Ioseph, pudicissimum illum adamaui: cumque per singula momenta blanditijs plurimis, & ornatibus varijs castissimo insidiarer adolescenti, vt illo frui possem, eiusque eximia pulchritudine fatiari, neque omninò efficere id quirem, vt vel verbo pudicitiam proderet, vt illum tenere contendi, vt me vel modicè toleraret. Verum ille, dimisso pallio in manibus meis, aufugit. Ego enim eram, quæ vim illi inferre volueram, quādò tibi pallium eius ostendi. Cæterum auctor sum illi bonorum, quæ ipsi & regnum præstiti, & maximam gloriam. Nisi enim ego ita amâssem Ioseph, in carcerem coniectus non fuisset. Immo verò & gratias mihi habere debet, quæ sui gloriæ ipsius causa. Iustus ac pius & sanctus est Ioseph, qui etiam calumniam passus, nemini prodidit. Exurge itaque, ac perge gaudens, & eum vnà cum magnatibus alijs adora seruus. Surgens autem Phutiphar, studiosè cucurrit, & Ioseph sanctum reuerenter adorauit.

Cap. 13.

Turpis mu-
lier facetur
scelus suum
marito suo.

meum, quod ego admisi. Ego sum, quæ pulcherrimū Ioseph, pudicissimum illum adamaui: cumque per singula momenta blanditijs plurimis, & ornatibus varijs castissimo insidiarer adolescenti, vt illo frui possem, eiusque eximia pulchritudine fatiari, neque omninò efficere id quirem, vt vel verbo pudicitiam proderet, vt illum tenere contendi, vt me vel modicè toleraret. Verum ille, dimisso pallio in manibus meis, aufugit. Ego enim eram, quæ vim illi inferre volueram, quādò tibi pallium eius ostendi. Cæterum auctor sum illi bonorum, quæ ipsi & regnum præstiti, & maximam gloriam. Nisi enim ego ita amâssem Ioseph, in carcerem coniectus non fuisset. Immo verò & gratias mihi habere debet, quæ sui gloriæ ipsius causa. Iustus ac pius & sanctus est Ioseph, qui etiam calumniam passus, nemini prodidit. Exurge itaque, ac perge gaudens, & eum vnà cum magnatibus alijs adora seruus. Surgens autem Phutiphar, studiosè cucurrit, & Ioseph sanctum reuerenter adorauit.

SURI

q. ber
Nobel
RVIII
5

adorauit. Inter hæc impletis iam annis illius vbertatis maximæ, inualuit fames in tota terra Chanaan, mœstusque erat Iacob cum filiis suis. Audiens autem, quòd alimēta venderentur in Aegypto ad omnem copiam, dixit liberis suis: Audiui quòd in Aegypto frumenti plurimum sit. pergite igitur illuc, & emite nobis escas, nè omnes famem moriamur. Acceptis mandatis patris, filij Iacob descenderunt omnes emere sibi cibos. Cumque in Aegyptum peruēnissent, accesserunt ad Ioseph cum reliquis, ut venticum emerent: non autem agnoscebāt illum, quòd esset frater suus. Ut autem vidit Ioseph fratres suos, protinùs agnouit omnes, & ait fremens: Hi decem viri, exploratores pessimi sunt, atque idè ingressi sunt Aegyptum. Compræhendite illos, & in vincula conijcite: profecti enim sunt ad explorandam terram. Hoc illi suspicientes, contremuerunt, & cum metu ingenti responderunt ei, dicentes: Absit hoc à nobis, domine: omnes fratres vnanimis sumus, filijque dilecti patris vnus viri sumus. Primum aliquandò duo decem numero, ex his vnus pulcherrimus & charissimus patri, à bestia mala peremptus est, lugerque illum pater vsque in hanc diem. Frater autem alius cum patre nostro est in terra Chanaan, relictus in solatium patris. Respondit illis rursus Ioseph cum iracundia, dicens: Quoniam quidem ego Deum sanctum timeo & colo, istud vobis condono. Sumite igitur escas, & cōtinuò ad patrem vestrum pergite, ac, si vera dicitis, fratrem vestrum minimum, quem ille amat, adducite ad me huc: sicque demùm credam vobis. Sumentes autem triticum, ad patrem suum cum moerore profecti sunt in terram Chanaan, nunciaueruntque ei suspitionem pessimam, & iracundiam viri. Vehementer autem hac illorum relatione tristatus est pater, aitque cum gemitu: Quid hoc fecistis? Ut quid domino Aegypti alium vos habere fratrem dixistis? Qui respondentes, dixerunt ei: Ipse interrogauit nos, cogitationemque nostram scire diligentissimè voluit. Dicit eis Iacob: Moriar magis, quam Benjamin ex sinu tollatis meo.

Gen. 42. & 43.

Fratres Ioseph veniunt in Aegyptum ut emant frumentum.

Is durè accipit fratres suos.

Gen. 43.

Cap. 14.

Ibidem.

Lachrymatur S. Ioseph viso Benjamin.

Cap. 15.

Prænderet cū fratribus suis.

Cum verò fames vgeret, dixit eis Iacob: Si ego filijs ex Rachel penitus orbari, necis que charissimis liberis priuari debeo, ut dicitis, surgite: tollentesque munera in manibus vestris, pergite simul. Fecerunt autem sicut præceperat eis Iacob: cumque venissent in Aegyptum, omnes cum timore magno adorauerunt coram Ioseph. Qui postquam vidit fratrem suum Benjamin cum metu ac formidine adstantem, cōmora suar viscera eius, cupiebatque eum amplecti, atque osculari, & interrogabat eum summo affectu, dicens: Viuit pater? Qui ait: Viuit seruus tuus pater noster. Dicit ei rursus: Num habet adhuc Ioseph in corde? Et ille: Vehementer, inquit, illum habere fixum in animo, consumiturque ipsius desiderio. Cùm verò illum amplecti non posset, neque vitrà interrogare, ingressus in cubiculum suum, copiosas profudit lachrymas. Qua enim hora vidit fratrem suum, continuò recordatus est patris sui Iacob, dicebatque cum lachrymis: Beati qui videre merentur diuinam sanctæ tuæ senectutis effigiem, dulcissime pater: neque enim totum regnum, omnisque gloria confertur potestatis tuis, o nimium dilecte Deo. Optavi addiscere ex ore Benjamin, an me gestares in corde, sicut & ego te. Idcirco fratres meos arte coëgi secum adducere Benjamin fratrem meum, non enim illis credidi dicentibus mihi de te, quòd haberent patrem, & minimum fratrem, putabamque; illos inuidia concitatos, etiam filium tuum minorem Benjamin occidisse, atque in maiorem luctum animum tuum iniecisse: quos quòd verini esse nos, ego & Benjamin. Scio, pater, quia nostri gratia vehementer angeris, & sollicitudine cumularis, & nūc maximè cruciatur senectus tua propter fratrem meum Benjamin: & ipse enim magno cruciatu afficior, dum considero neminem nostram tuam senectuti in præsentiarum assistere. Non sufficiebat tibi luctus meus: adiectus est tibi, pater, & hic. Ego gemituum tuorum atque singultuum sum visor. Durè nimis ac crudeliter feci, Benjamin ad me venire præcipiens, dum adducere cupio, an verè viueret pater meus. Quis mihi dabit tuam sanctam rursus effigiem in cubiculo fleuisset, lota iterum facie, prodijt hilaris, iubetque introduci omnes in domum suam, ut cum illo conuiuium inirent.

Ad hæc, quæso, fratres, quomodò illos vndique in formidinem impellit Ioseph. Iubet illos accumbere, singulos nominatim vocans, & per ordinem, sicut fuerant generati, statens, vtebaturque per vnumquemque quodam quasi diuinationis modo. Propositus erat illi scyphus argenteus, quem tenens ille manu, atque in læuam transferens,

Kkkk

rens,

ULLS

Simulat se
dimittere
vti S. Ioseph
vt fratres
suos probet

rens, pulsabat eum dexterâ digito manûs. Cumque pulsaretur scyphus, magnam
sonitum edebat in aures omnium assistentium. Semel igitur pulsans, ait: Horum
omnium primus Ruben est: primus ipse in honore discumbat. Pulsauit secundo, &
secundi nomen edixit: Simeon, inquit, secundus natu est: ipse quoque secundo
discumbat loco. Tertio dehinc tinnitum digito expromens: Levi, ait, discumbat, &
tertio honoretur loco. Atque ita singulos accumbere fecit, nomine illos per ordi-
nem vocans. Quamobrè eos in stuporem conuertit, maioriq̃ue formidine imple-
uit, adeò vt putarent ipsum omnia scire, dicerentq̃ue ad inuicem: Putas ne agnouit
ex calice, nos sibi antea esse mentitos, cum dixerimus Ioseph à fera pessima deuora-
tum esse? Magna igitur cogitationum tempestate fluctuabant. Vt autem hac eos
suspicione leuaret, ex mensa sua partes eis tradit, amplio remq̃uem partem fratri suo

Gen. 43.

Gen. 44.

SURI

q̃ber
nobel

RVIII

5

Fratres cri-
minantur
Beniamin
& Ioseph.

Gen. 31.

Ierem. 17.
Apo. 2.

Beniamin, ita vt maiorem quincuplo, quam cæteris, miserit. Cur itaque hoc Ioseph
fratribus fecit, vt ex scypho nomina diceret singulorum? Vt scilicet illorum crimen
augeret. Tunc iubet dispensatori suo, vt frumenti copiam fratribus absq̃ue precib
daret, atque in sacco Beniamin clam deponeret scyphum, eosq̃ue gaudentes conti-
nuò à se dimitteret. Haud longè à ciuitate discesserant hilares, cum illos ille cursu
insecutus, obiurgare cœpit, atque insectari, grauesq̃ue intentare minas, fures eos
appellans, & collati sibi honoris indignos. Respondentes autem dispensatori Ioseph
fratres, dixerunt: Aurum etiam, nunc scyphum domini tui qua ratione furati essemus: Ab-
sit hoc à seruis tuis. Dixit autem eis: Sacculos vestros deponite, scrutandosq̃ue per-
mittite. Festinatò illi saccos deposuere ex iumentis, inuentusq̃ue est scyphus in sacco
Beniamin. Quod illi cum vidissent, sciderunt vestimenta sua, cœperuntq̃ue minas
multas, & probra, & iniurias inferre ei: neque ipsum solum, verum & Rachel simul &
Ioseph cum patre insimulabant, dicentes: Vos scandalum fuistis patri nostro, tu &
Ioseph, filij Rachel. Ioseph enim regnare super nos voluit, & meritò à fera comestus
est. Tu autem rursus frater eius in ignominia & probro nos esse fecisti. Nonne vos
estis filij Rachel, quæ patris sui idola furata, se ea furatam esse negauit? Extollens au-
tem vocem Beniamin cum gemitu & lachrymis, satis facere singulis cœpit, ac dicere:
Deus ipse patrum nostrorum scit, qui assumpsit Rachel, quemadmodum ipse voluit,
qui pulcherrimi Ioseph mortem minimè ignorat, ipsumq̃ue modò consolatur inui-
sibiliter, qui videt nostra omnia, qui scrutatur corda & tenes: ipse, inquam, scit quia
non hunc scyphum, vt dicitis, furatus sum, neque tale aliquid cogitavi: irâ videam
patris Iacob sanctam, venerandamq̃ue canitiem, vt cum gaudio sancta illius osculer
genua, vt scyphum istum furatus non sum. Heu, heu, Rachel, quid contigit filiis tuis?
Ioseph pulcher à fera, vt aiunt, occisus est. Ecce ego nunc, mater, fur repente, dum
nescio, factus sum, & ignoro, quo pacto in terra aliena seruus detineor. Ioseph in
eremo cum discerneretur à bestia, clamauit vt inueniret qui se liberaret, & non in-
uenit: En ego rursus, ô dulcis mater, apud fratres meos me expurgo, nec est qui au-
diat me, credatq̃ue mihi filio tuo.

Cap. 16.

Iudas se lo-
co Beniamin
seruū facit.

Cap. 17.

Sumpto itaque Beniamin, regressi sunt in ciuitatem ad Ioseph, nihil habentes,
quod respondere possent. Respondens autem Ioseph, irato similis, ait eis: Hecci-
ne est beneficiorum meorum retributio? Idcirco honoravi vos, vt mihi scyphum
meum, in quo vaticinor, auferretis? Non ne dixi vobis, quòd non estis pacifici, sed
exploratores? Propter timorem Dei hoc agam vobiscum: eum solum, qui furatus
est calicem meum, seruum meum esse iubeo. Accedens autem vnus ex eis, Iudas
nomine, posito genu, orabat eum, dicens: Nè, quæso, irascaris, domine, si lo-
quar. Interrogasti nos seruos tuos, dicens: Habetis patrem, aut fratrem? Dixi-
mus domino nostro: Est nobis pater seruus tuus, qui duos filios habuit, quos super
omnes nos diligit. Vnum ex his fera pessima discerpit in montibus, lugetq̃ue illum
horis singulis pater, & in dolore ac gemitu nunciusque persistit, atque adeò, vt terra
(fermè dixerim) ad voces eius lugere videatur. Alterum secum detinet domini in so-
latium prioris filij. Nunc autem, sicut iussisti, adduximus fratrem hunc nostrum, &
inuenti sumus serui tui grauissimi sceleris rei. Oro autem, vt ipse seruus tuus sim pro
puero isto, modò puer cum fratribus reuertatur ad patrem. Ipsum enim ego suscepi
à patre meo, & sine ipso ad eum redire non possum, nè videam patris mei amarissi-
mam mortem.

Cum audisset Ioseph verba Iudæ, videretq̃ue eos omnes vultibus in humi demissis
assistere,

assistere, adspiceret itē Benjamin scissā tunica cum gemitu procidentem adstantium genibus, vt ipsi Ioseph exorarent, quō ad patrem cum fratribus eum redire permitteret, nimis omnino turbatus est, commotisque visceribus, adstantes omnes profinis abire iussit. Quibus abeuntibus, leuauit vocem suam Ioseph cum fletu, dicens: fratribus, quos retinuerat: Ego sum Ioseph frater vester: non sum comestus a fera, vt modo dixistis. Ego sum, qui a vobis in lacum proiectus sum nudus. Ego sum, quem Imaelitis vendidistis: qui cum omnium vestrū genibus vestigijsque prouolueret, nemo fuit ex vobis, qui tunc in illa pressura misereretur mei, sed vt fera bellua in me inuasisset. Veruntamen, fratres mei, nemo vestrū timore turbetur: magis vobis gaudete mecum, & exultate. Et quemadmodū dixistis patri nostro prius, quod ego in montibus a fera interfectus essem, ita rursus latē renūciate Iacob, dicentes: Ioseph filius tuus viuit, & ecce sedet in curru Regis, sceptrum regni Aegypti manū tenens. Cū verō vocem Ioseph audissent fratres eius, prae pauore ac formidine facti sunt velut mortui. Accedens autem Ioseph, verus sanctae propaginis palmes, osculabatur vnumquenque eorum magno affectu, nihil prioris iniuriā memor, vt sibi congruum erat: eosque & donis, & honoribus letiores fecit, magnoque cum gaudio remisit omnes ad patrem, dicens: Nolite in via contendere omnino: sed magis festinantes properate ad patrem nostrum, & dicite illi: Hec dicit filius tuus Ioseph: Fecit me Deus Regem totius Aegypti: accede cum gaudio, pater, & adspice filium tuum. Veni, pater, in letitia cordis, vt videam sanctae senectutis tuae Angelicam faciem.

Abeuntes verō cum festinatione, renūciauerunt Iacob verba Ioseph. Audito Ioseph nomine, suspirauit Iacob, lachrymasque profundens, ait eis: Quare conturbatis spiritum meum, vt rursus recolam effigiem Ioseph, pulcherrimi & optimi filij mei, dolorisque flammam, iam sensim extinctam, denuō vultis accendere? Accedens autem Benjamin, deosculatus est illius genua & mentum, dicens: Vera sunt, quae audivi, pater optime & honestissime. Ostenderuntque illi omnia, quae miserat Ioseph. Tunc autem credidit verbis Benjamin: surgensque cum omni domo festinus & gaudens, perexit in Aegyptum ad Ioseph filium suum. Vt autem audiuit Ioseph aduentū Iacob patrem suum, processit ex vrbe cum optimatibus Pharaonis, magnoque obsequentium stipatus cuneo, occurrit illi. Cū vidisset autem Iacob filium suum, cecidit super collum eius, magno cum gemitu & affectu dicens: Iam nunc laetor moriar, ex quo vidi faciem tuam, dulcissime fili, adhuc enim tu veraciter viuis. Ambobusque fleuerunt pariter, & glorificauerunt Deum. Et nos igitur pro his omnibus referamus gloriam Patri & Filio & Spiritui sancto nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

DE S. THARSONE martyre, cuius festum hic occurrit, habetur in gestis Marcelli Papae, quae rat Lectōr in primo Tomo, 16. Ianuarij in initio historiae.

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI DANIELIS STYLITAE, VT HABETVR IN SIMEONE Metaphraste, & in Tomis Aloysij. Nos numerum capitulum margini apposuimus.

QUEMADMODVM viris fortibus vsuuenit, vt quando quis de bellis & certaminibus disserit & trophaeis, eis statim excitetur animus, & quærat instructas acies, & manus conferere cupiant cum hostibus: & quo plura de his verba fieri audierint, eo magis eis crescit desiderium, & talia facinora statim aggredi cupiunt: ita etiam virtutis amatoribus, si quis eis narret vitas, quæ in monastica versantur exercitatione, & per omnem peruadunt virtutem, quæ Deo conciliat, simul inflāmantur, & ea cupiunt, quæ sunt sibi conuenientia, & ad summam, ijs quæ dicuntur, vt quæ sint sibi propria, afficiuntur, & se parant ad imitationem.

Admirabilis itaque vita huius Danielis, quemadmodū vel non sola maximē sufficit ad animandum, qui caprus est amore virtutis, maiore zelo accendendum, & ipsum omnino mouendum & demulcendum, & suauissimorum laborum exercitationis afferendam

Kkkk 2 dam

ULLS